

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор

Максим Гальченко

« 25 » травня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Діагностика в педагогічному дослідженні»

для підготовки фахівців галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»
зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
освітньо-наукова програма «Освіта та розвиток обдарованої особистості»

**Київ
2022**

Робоча програма вибіркової дисципліни «Діагностика в педагогічному дослідженні» для аспірантів, які навчаються за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», освітньо-науковою програмою «Освіта та розвиток обдарованої особистості», 15 с.

Розробник:

Мельник Марина Юріївна, кандидат педагогічних наук, завідувач відділу діагностики обдарованості.

Робоча програма затверджена на засіданні відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих (протокол № 5 від «16» травня 2022 р.)

Завідувач відділу інноваційних технологій
в освіті обдарованих,
доктор педагогічних наук, доцент

Іван Волощук

Схвалено вченою радою Інституту обдарованої дитини НАПН України
(протокол № 6 від 25 травня 2022 р.).

Голова вченої ради

Максим Гальченко

1. ОПИС ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Вибіркова	
Модулів – 1	011 «Освітні, педагогічні науки», «Освіта та розвиток обдарованої особистості»	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90		2	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи аспіранта – 6 год.	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	4	
		Лекції	
		16 год.	
		Семінарські	
		14 год.	
		Практичні	
		Самостійна робота	
		60 год.	
Вид контролю: залік			

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:2.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу «Діагностика в педагогічному дослідженні» є отримання аспірантами знань з теоретичних та практичних основ діагностики в педагогічному дослідженні та формування навичок проведення діагностики в педагогічному дослідженні.

Завдання курсу «Діагностика в педагогічному дослідженні»:

- надання аспірантам професійних знань зі структури та особливостей організації діагностичного обстеження в педагогічному дослідженні;
- ознайомлення аспірантів із основними методами діагностики в педагогічному дослідженні;
- ознайомлення із психометричними основами діагностичної роботи;

- формування умінь та навичок планування, організації та проведення діагностичної роботи та аналізу її результатів;
- формування умінь та навичок використання якісних та кількісних методів при проведенні педагогічного дослідження;
- розвиток уміння ставити науково-педагогічні проблеми, обґрунтувати їх новизну, розробляти й удосконалювати категоріальний апарат педагогічних досліджень, створювати програму педагогічного дослідження та реалізовувати її.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні опанувати **програмні компетентності**.

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК-1. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі освітніх, педагогічних наук та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні (ЗК):

ЗК-3. Здатність до формування, абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей / креативності при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.

ЗК-4. Здатність проводити дослідження на відповідному вимогам науки рівні, розробляти та управляти науковими проектами.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми науково-педагогічного характеру.

ЗК-6. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології в науково-педагогічній діяльності.

Спеціальні (СК):

СК-2. Здатність дотримуватись етики досліджень / принципів, вимог щодо академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК-3. Здатність розробляти і застосовувати методологію, визначати стратегію і план дій дослідження та моделювати, реалізовувати і розвивати процес вирішення нових наукових педагогічних проблем і задач в області обдарованості.

СК-5. Здатність застосовувати якісні та кількісні методи при проведенні наукових педагогічних досліджень в галузі обдарованості / обдарованості особистості.

СК 11. Здатність до продукування нових ідей та розв'язання комплексних програм в галузі дослідницько-інноваційної діяльності, апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження

у педагогічну практику на регіональному, національному та міжнародному рівнях.

Очікувані **програмні результати навчання (ПРН):**

ПРН 1. Вміти демонструвати системний науковий світогляд; володіти сучасними теоріями і концепціями в області педагогіки обдарованості та психології обдарованої особистості, професійною етикою; демонструвати загальний культурний кругозір; нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

ПРН-3. Вміти застосовувати знання щодо інформаційних технологій, використовувати ці технології в науковій, освітній і професійній діяльності; розумітись в базах даних та інших електронних ресурсах, спеціалізованому програмному забезпеченні у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації.

ПРН-4. Вміти здійснювати систематичний огляд, системний аналіз, креативний дослідницький синтез нових знань та складних ідей, їх критичне осмислення й усвідомлення для проведення педагогічних досліджень; вміти розробляти та реалізовувати проєкти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання і професійну практику та розв'язати значущі педагогічні проблеми; вміти приймати стратегічні рішення; оцінювати ризики; виявляти лідерство та повну автономність і відповідальність під час їх реалізації.

ПРН-6. Вміти ставити науково-педагогічні проблеми, обґрунтувати їх новизну, розробляти й удосконалювати категоріальний апарат педагогічних досліджень формулювати мету, завдання і гіпотезу дослідження, створювати програму (теоретичного, експериментального) педагогічного дослідження та реалізовувати її; системно оцінювати результати науково-дослідної роботи; формулювати висновки і складати рекомендації для практичного впровадження її результатів у дослідницько-педагогічну практику та систему вищої освіти; визначати перспективи подальших досліджень.

ПРН-8. Вміти застосовувати глибинні знання у галузі обдарованості / обдарованості особистості, за якою здобувач вищої освіти проводить дослідження; засвоювати основні концепції в практичній педагогічній діяльності, вирішувати теоретичні і практичні проблеми; оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ПРН-9. Знати принципи планування наукових досліджень та вимоги академічної доброчесності в освітній галузі; дотримуватися етичних норм, доброчесності та авторського права в проведенні наукових досліджень щодо обдарованості, презентації їх результатів в організації освітньої і професійно-педагогічної діяльності.

ПРН-12. Вміти вибирати і доречно використовувати теоретичні (якісні) і релевантні критеріям і показникам емпіричні методи та технології педагогічного дослідження; застосовувати методи діагностики обдарованості, технології та методи статистичної обробки емпіричних даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи; вибирати або створювати ефективні методики емпіричного педагогічного дослідження відповідно до критеріальних показників наукової розвідки у сфері обдарованості.

3. Інформаційний обсяг вибіркової дисципліни

Тема 1. Діагностика в педагогічному дослідженні: науково-практичні основи

Історія розвитку психодіагностичних досліджень. Виникнення та розповсюдження тестування. Предмет психологічної діагностики. Кваліфікація діагностів. Типові помилки при проведенні психодіагностичних досліджень. Ситуація клієнта і ситуація експертизи. Варіанти використання психодіагностичних даних. Способи вирішення діагностичних завдань. Професійна етика.

Структура діагностичного процесу. Психодіагностичний висновок. Об'єкт, суб'єкт діагностики, діагностична ситуація, діагностичні завдання, діагностичні засоби, діагностичний процес, діагноз. Планування й організація процесу дослідження. Проведення дослідження. Опрацювання емпіричних даних. Професійно-етичні норми психолого-педагогічної діагностики.

Тема 2. Методи діагностики в педагогічному дослідженні

Класифікація методів психодіагностики, основи класифікації. Класифікація на основі особливостей отримання діагностичних даних (об'єктивні тести, самозвіти, проєктивні методики, діалогічні техніки). Класифікація на основі залучення до діагностичної процедури діагноста (стандартизовані та клінічні методи). Кількісні та якісні методи діагностики. Кабінетні дослідження. Формалізовані та малоформалізовані методи діагностики.

Принципи і можливості використання спостереження в педагогічному дослідженні. Ознаки наукового спостереження. Форми спостереження. Переваги та недоліки. Підвищення надійності даних при спостереженні.

Опитування та опитувальники у структурі психолого-педагогічної діагностики. Види опитувальників. Одномірні та багатомірні опитувальники. Емпіричні та факторні опитувальники. Опитувальники-анкети. Біографічні опитувальники.

Особливості усного опитування. Сфери його застосування. Ознаки опитування та інтерв'ю. Опитування як процес спілкування. Проблеми психодіагностичного спілкування. Вимоги до умов проведення інтерв'ю. Особливості поведінки опитуваного. Підвищення надійності даних при інтерв'юванні. Правила складання діагностичного інтерв'ю. Глибинні інтерв'ю. Фокус-групові дискусії.

Письмове опитування як діагностичний метод. Анкетування, вимоги до складання анкет. Форми запитань. Індикаторна функція запитань. Підвищення надійності даних при анкетуванні.

Отримання емпіричних даних за допомогою експертної оцінки. Форми експертного опитування. Види експертних оцінок. Формування експертних груп. Надійність процедури вимірювання. Помилки експертів.

Тести та тестування у структурі психолого-педагогічної діагностики.

Об'єктивний підхід у діагностиці. Особливості тестів як стандартизованих методів. Принципи і можливості використання тестових методик. Види тестів. Групові та індивідуальні тести. Усні та письмові тести. Бланкові, предметні, апаратурні, комп'ютерні тести. Вербальні та невербальні тести.

Комп'ютерне тестування у педагогічному дослідженні. Переваги та недоліки комп'ютерного опитування.

Тема 3. Психометричні основи діагностичних методів

Психометричні вимоги до діагностичних методик. Типи вимірювальних шкал. Фактори, що знижують точність вимірів. Стандартна помилка вимірювання. Валідність тестів. Очевидна валідність. Змістовна (внутрішня, логічна) валідність. Емпірична валідність. Конструктна валідність. Конвергентна валідність. Дискримінативна валідність. Критеріальна валідність. Поточна валідність. Прогностична валідність. Надійність діагностичної методики. Достовірність діагностичної методики. Контрольні шкали. Стандартизованість діагностичної методики. Репрезентативність тестових норм. Нормальний розподіл. Статистичні норми.

Математико-статистична обробка даних діагностики. Діагностичні дані. Дескриптивна статистика. Міри центральної тенденції. Міри мінливості. Статистичні гіпотези та статистичні критерії. Рівні статистичної значущості. Параметричні та непараметричні критерії достовірності відмінностей. Індуктивна статистика. Міри зв'язку даних, що виміряні в різних шкалах. Методи багатовимірного аналізу даних.

Тема 4. Проблеми конструювання та використання діагностичних методик

Принципи конструювання діагностичних методик. Планування розробки діагностичної методики. Предмет вимірювання. Спосіб визначення досліджуваної ознаки. Мета методики. Визначення популяції. Вимоги до часу

застосування методики та до її економічності. Теоретичні концепції, які лежать в основі тесту. Визначення структури тесту. Стратегія побудови тесту. Перевірки на надійність та валідність. Проблема адаптації іноземних та іношомовних тестів. Комп'ютеризація тестів.

4. Структура вибіркової дисципліни

Теми	Кількість годин			
	Разом	Лекцій	Семінарських занять	Самостійна робота
Тема 1. Діагностика в педагогічному дослідженні: науково-практичні основи	12	2	2	8
Тема 2. Методи діагностики в педагогічному дослідженні.	44	8	6	30
Тема 3. Психометричні основи діагностичних методів.	20	4	4	12
Тема 4. Проблеми конструювання та використання діагностичних методик.	14	2	2	10
Разом	90	16	14	60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1 Планування й організація діагностичного дослідження.	2
2	Тема 2. Спостереження в педагогічному дослідженні	2
3	Тема 2. Опитування та опитувальники в педагогічному дослідженні.	2
4	Тема 2. Тести та тестування в педагогічному дослідженні.	2
5	Тема 3. Психометричні вимоги до діагностичних методик.	2
6	Тема 3. Математико-статистична обробка даних діагностики.	2
7.	Тема 4. Конструювання діагностичних методик.	2
	Разом	14

6. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи з вибіркової дисципліни «Діагностика в педагогічному дослідженні» спрямовано на поглиблення теоретичних знань та практичних умінь здійснення діагностичної роботи, розвиток самостійного мислення і набуття вмінь опрацювання наукової літератури, що сприяє формуванню професійної компетентності.

Завдання для самостійної роботи аспірантів відповідно до теми заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Історія розвитку кількісних та якісних методів діагностики.	4
2.	Тема 1. Професійно-етичні норми діагностики в педагогічному дослідженні.	4
3.	Тема 2. Класифікаційні основи методів діагностики.	6
4.	Тема 2. Підготовка та проведення глибоких інтерв'ю.	6
5.	Тема 2. Використання фокус-групових дискусій в педагогічному дослідженні.	6
6.	Тема 2. Отримання емпіричних даних за допомогою експертної оцінки.	6
7.	Тема 2. Комп'ютерне тестування у педагогічному дослідженні.	6
8.	Тема 3. Валідність та надійність діагностичних методів.	6
9.	Тема 3. Методи одновимірного та багатовимірного аналізу діагностичних даних.	6
10.	Тема 4. Адаптація та валідизація іноземних та іншомовних діагностичних методик.	5
11.	Тема 4. Комп'ютеризація діагностичних методів.	5
	Разом	60

Від аспірантів **вимагається:**

1. Ведення тематичного словника.
2. Опрацювання літератури з кожної теми за формою, яка обирається самостійно (план-конспект, опорний конспект, тези, таблиця, схема тощо). Список рекомендованої літератури до кожної теми можна доповнити науковими джерелами, які аспірант підібрав самостійно. Доцільно порівнювати виклад (або зміст) матеріалу з визначеного питання у різних джерелах.
3. Застосовувати сучасні технічні засоби і прикладні програмні продукти під час виконання дослідження.
4. Застосовувати знання фундаментальних основ, проблем і тенденцій розвитку діагностики когнітивних та особистісних особливостей обдарованої особистості.
5. Виконати завдання на розвиток й оцінку власної навчально-професійної діяльності, визначення рівня сформованості професійної компетентності.

7. Індивідуальне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з навчальної дисципліни – це вид науково-дослідної роботи аспіранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчальної дисципліни, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських та практичних занять і охоплює декілька тем або один із змістових блоків навчальної дисципліни.

Аспірант повинен провести діагностичне обстеження та надати письмовий звіт про виконану індивідуальну навчально-дослідну роботу (представити результати діагностичного обстеження дитини (групи дітей), їх математичну обробку та інтерпретацію результатів). Рекомендований зміст ІНДЗ представлено у табл.

Орієнтовна структура ІНДЗ – діагностичного дослідження: назва досліджуваної проблеми, мета й завдання дослідження, об'єкт та предмет дослідження, перелік використаних методів, обладнання, хід роботи, математична обробка результатів, аналіз результатів, висновки, додатки. В додатках подаються протоколи обстеження, роздатковий матеріал. Критерії та шкалу оцінювання ІНДЗ наведено у таблиці.

Критерії оцінювання наукового дослідження у вигляді творчого проекту і наукового реферату

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети і завдань дослідження, опис ходу роботи.	2
2.	Математична обробка результатів дослідження.	5
3.	Аналіз результатів діагностичного обстеження.	10
4.	Обґрунтованість висновків, надання науково обґрунтованих рекомендацій.	10
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (мета й завдання дослідження, об'єкт та предмет дослідження, перелік використаних опитувальників, обладнання, хід роботи, математична обробка результатів, аналіз результатів, висновки, додатки).	3
Разом		30

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень аспірантів з навчальної дисципліни.

8. Методи навчання

- Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 - словесні методи – розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
 - наочні методи – ілюстрація, демонстрація;
 - практичні методи: вправи, практичні роботи;
 - індуктивні методи;
 - дедуктивні методи;
 - репродуктивні методи;
 - творчі методи.
- Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
- Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
- Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

9. Оцінювання

Оцінювання ІНДЗ, поточне оцінювання успішності аспірантів

Розподіл балів, які отримують аспіранти

T1*	T2	T3	T4	ІНДЗ**	Разом
10***	30	20	10	30****	100

Примітка: * T1, T2 ... T6 – теми.

**ІНДЗ – індивідуальне навчально-дослідне завдання.

***10 – максимальна сума балів, яку можна набрати за тему.

****30 – максимальна сума балів, яку можна набрати за виконання ІНДЗ.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
01-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Базова:

1. Бурлачук Л. Ф. Словарь-справочник по психодиагностике. 3-е изд., перераб. и доп. / Л. Ф. Бурлачук — СПб.: Питер, 2007. — 688 с.
2. Волощук І. С. Педагогічне дослідження : навч. посіб. / І. С. Волощук ; АПН України, Ін-т вищої освіти. – К. : Інформ. системи, 2009. – 390 с.
3. Галян І. М. Психодіагностика. Навч. посібник / І. М. Галян. – К.: Академвидав, 2009. – 464с.
4. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. Ф. Моргун, І. Г. Тітов – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 464 с.
5. Клайн П. Справочное руководство по конструированию тестов: Введение в психометрическое проектирование: Перевод с английского / Под ред. Л. Ф. Бурлачука. – Киев: ПАН Лтд., 1994. – 288 с.
6. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. Ф. Моргун, І. Г. Тітов – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 464 с.
7. Наследов А. Д. Математические методы психологического исследования. Анализ и интерпретация данных. Учебное пособие / А. Д. Наследов. – СПб: Речь, 2004. – 392 с.
8. Groth-Marnat G. Handbook of Psychological Assessment (6th ed.). New York: Wiley, 2016. – 928 p.
9. Kellerman H., Burry A. Handbook of Psychodiagnostic Testing (4th ed.). – New York: Springer-Verlag, 2007. – 202 p.

Додаткова:

1. Антонова О. Є. Обдарованість: досвід історичного та порівняльного аналізу : монографія / О. Є. Антонова. – Житомир: Житомир. держ. ун-т, 2005. – 456 с.
2. Буров О. Ю. Методичні засади діагностики академічної обдарованості учнів загальноосвітньої школи : монографія / [О. Ю. Буров, В. У. Кузьменко, Н. А. Бельська; за ред. О. Ю. Булова]. – К. : ТОВ «Інформаційні системи», 2012. – 202 с.
3. Ильин Е. П. Психология индивидуальных различий / Е. П. Ильин. – СПб.: Питер. – 2004. – 701 с.
4. Крыштановский А. О. Анализ социологических данных с помощью пакета SPSS [Текст]: учеб. пособие для вузов / А. О. Крыштановский; Гос. ун-т — Высшая школа экономи-ки. — М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2006. — 281 с
5. Наследов А. Д. SPSS: Компьютерный анализ данных в психологии и социальных науках / А. Д. Наследов. — СПб.: Питер, 2005. — 416 с.

6. Психологічна діагностика обдарованості: монографія / [Р. О. Семенова, Д. К. Корольов, М. О. Мельник та ін. ; за ред. Р. О. Семенової]. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. – 172 с.
7. Психологічна діагностика інтелектуально обдарованих старшокласників : методичний посібник / Н. А. Бельська, М. Ю. Мельник, Н. І. Поліхун, К. Г. Постова. – Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 142 с.
8. Райгородский Д. Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. / Д. Я. Райгородский. — Самара: Издательский Дом «БАХРАХ-М», 2001. — 672 с.
9. Теплов Б. М. Проблемы индивидуальных различий / Б. М. Теплов. – М. : Изд-во АПН РСФСР, – 356 с.
10. Терлецька Л. Г. Шкільна психодіагностика / Л. Г. Терлецька. – К.: Редакції загально педагогічних газет, 2003. – 120с.
11. Benjamin A. The Helping Interview: With Case Illustrations. Boston: Houghton Mifflin, 2001.
12. Dorfman W. I., & Hersen M. (Eds.). Understanding Psychological Assessment. – NY: Springer US, 2001. – 380 p.
13. Goldstein S., Princiotta D., Naglieri J. A. Handbook of Intelligence. NY: Springer-Verlag, 2015. – 498.
14. Groth-Marnat G. Handbook of Psychological Assessment (6th ed.). New York: Wiley, 2016. – 928 p.
15. Hersen M. H., & Turner S. M. (Eds.). Diagnostic Interviewing (3rd ed.). New York: Kluwer Academic Publishers, 2003. – 460 p.
16. Kellerman H., Burry A. Handbook of Psychodiagnostic Testing (4th ed.). – New York: Springer-Verlag, 2007. – 202 p.
17. Ogdon D. Psychodiagnostics and Personality Assessment (3rd ed.). Los Angeles: Western Psychological Services, 2001.
18. Rogers R. Handbook of Diagnostic and Structured Interviewing. New York: Guilford, 2001. – 516 p.
19. Wolber G. J., & Carne W. F. Writing Psychological Reports: A Guide for Clinicians (2nd ed.). Sarasota, FL: Professional Resource Press, 2002. – 158 p.
20. Zukerman E. L. Clinician's Thesaurus: The Guidebook for Writing Psychological Reports (4th ed.). New York: Guilford, 2000. – 400 p.

Інформаційні ресурси:

1. tests.iod.gov.ua – психодіагностичний програмний комплекс Інституту обдарованої дитини.
2. <https://journals.sagepub.com/home/jpa> – Journal of Psychoeducational Assessment. Статті по психодіагностиці.

3. <https://journals.sagepub.com/home/top> – Journal «Teaching of Psychology». Статті по психодіагностиці.
4. <https://journals.sagepub.com/home/pss> – Journal «Psychological Science». Статті по психодіагностиці.
5. <https://econtent.hogrefe.com/journal/jpa> – European Journal of Psychological Assessment. Статті по психодіагностиці.
6. <https://www.journals.elsevier.com/personality-and-individual-differences> – Journal «Personality and Individual Differences». Статті по психодіагностиці.
7. <https://onlinelibrary.wiley.com/page/journal/14676494/homepage/forauthors.html> – Journal of Personality. Статті по психодіагностиці.
8. <https://www.apa.org/pubs/journals/pas> – Journal «Psychological Assessment». Статті по психодіагностиці.
9. <http://nsj.gov.ua/files/1448287570>Етичний%20кодекс%20психолога.docx.pdf – Етичний кодекс психолога

15. Запитання для контролю знань аспірантів

1. Історія розвитку діагностичних досліджень.
2. Типові помилки при проведенні психодіагностичних досліджень.
3. Планування діагностичного обстеження в педагогічному дослідженні.
4. Організація та проведення діагностичного обстеження в педагогічному дослідженні.
5. Опрацювання емпіричних даних.
6. Професійно-етичні норми психолого-педагогічної діагностики.
7. Класифікаційні основи методів діагностики в педагогічному дослідженні.
8. Кількісні та якісні методи діагностики.
9. Кабінетні дослідження.
10. Формалізовані та малоформалізовані методи діагностики.
11. Принципи і можливості використання спостереження в педагогічному дослідженні.
12. Підвищення надійності даних при спостереженні.
13. Опитування та опитувальники у структурі психолого-педагогічної діагностики.
14. Одномірні та багатомірні опитувальники в педагогічному дослідженні.
15. Обмеження та переваги емпіричних та факторних опитувальників у педагогічному дослідженні.
16. Опитувальники-анкети. Біографічні опитувальники.
17. Особливості усного опитування.
18. Опитування як процес спілкування.

19. Проблеми психодіагностичного спілкування.
20. Підвищення надійності даних при інтерв'юванні.
21. Правила складання діагностичного інтерв'ю.
22. Використання глибинних інтерв'ю в педагогічних дослідженнях.
23. Фокус-групові дискусії у педагогічних дослідженнях.
24. Письмове опитування як діагностичний метод.
25. Підвищення надійності даних при анкетуванні.
26. Отримання емпіричних даних за допомогою експертної оцінки.
27. Тести та тестування у структурі психолого-педагогічної діагностики.
28. Об'єктивний підхід у діагностиці.
29. Особливості тестів як стандартизованих методів.
30. Принципи і можливості використання тестових методик у педагогічному дослідженні.
31. Комп'ютерне тестування у педагогічному дослідженні.
32. Переваги та недоліки комп'ютерного опитування.
33. Психометричні вимоги до діагностичних методик.
34. Типи вимірювальних шкал.
35. Фактори, що знижують точність вимірів. Стандартна помилка вимірювання.
36. Валідність тестів.
37. Надійність діагностичної методики.
38. Достовірність діагностичної методики.
39. Стандартизованість діагностичної методики.
40. Репрезентативність тестових норм.
41. Математико-статистична обробка даних діагностики.
42. Статистичні гіпотези та статистичні критерії
43. Методи одновимірного аналізу даних.
44. Методи багатовимірного аналізу даних.
45. Принципи конструювання діагностичних методик.
46. Планування розробки діагностичної методики.
47. Стратегія побудови тесту.
48. Проблема адаптації іноземних та іншомовних тестів.
49. Особливості комп'ютеризації тестів.
50. Використання Web діагностики в педагогічному дослідженні.